LIETUVOS ŠVIETIMO IR MOKSLO MINISTERIJA
NACIONALINIS EGZAMINŲ CENTRAS

DAILĖ

2008 m. mokyklinio brandos egzamino užduotis
(testas)
Pagrindinė sesija

2008 m. birželio 13 d. **Trukmė – 2 val. (120 min.)**

© Nacionalinis egzaminų centras, 2008

DAILĖS KALBA

1. Kuriuos iš šių kūrinių (A, B, C, D, E, F) priskirtumėte taikomajai dekoratyvinei dailei? Apveskite tris tinkamas raides.

(3 taškai)

A

Rūta Zaturskienė. Knyga. Dažyta oda

B

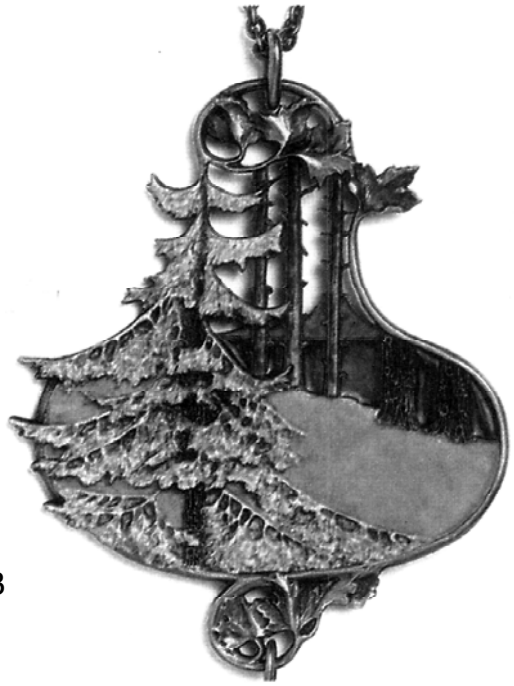

Renė Lalikas. Papuošalas

C

Vytautas Antanavičius. Kompozicija liaudies meno motyvais

D

Vladas Vildžiūnas. Trys karaliai

E

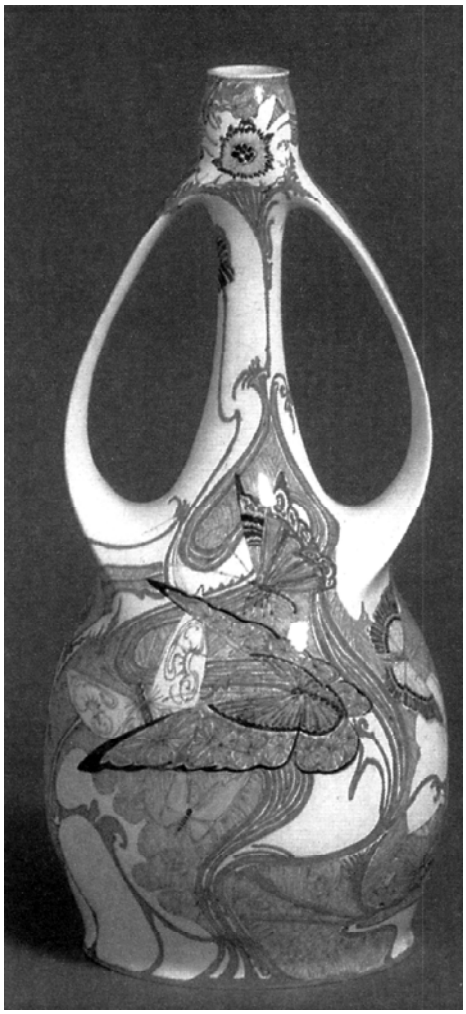

J. M. van Rosumas. Fajanso vaza

F

Aldona Skirutytė. Vilniaus universitetas

2. Perskaitykite sakinius ir šalia parašykite tinkamus atsakymus:

fotografija, koloritas, kompozicija, šriftas.

(6 taškai)

A Tam tikra raidyno grafinė forma, naudojama knygos mene, plakate, reklamoje. [ ]

B Meno kūrinių elementų išdėstymas, jų tarpusavio ryšio paieškos ir jungimas į bendrą kūrinio visumą. [ ]

C Būdas regimajai informacijai perteikti, pagrįstas vaizdo gavimu šviesai jautriose medžiagose. [ ]

D Vyraujančių spalvų derinys. Jis gali būti šiltas, šaltas, šviesus, tamsus, ryškus, blankus. [ ]

3. Po teiginiais (A, B, C) įrašykite po tris tinkamus atsakymus:

architektūra, barokas, dailė, gotika, koloritas, kompozicija, muzika, potėpis, romanika.

(6 taškai)

A Meno šakos

_____

_____

_____

B Meninės išraiškos priemonės

_____

_____

_____

C Meniniai stiliai

_____

_____

_____

PASAULIO DAILĖ

1. Išanalizuokite ir palyginkite iliustracijose pateiktų italų renesanso dailininkų kūrinių reprodukcijas (A, B). Atrinkite ir po iliustracijomis parašykite po keturis šiuos kūrinius apibūdinančius teiginius:

- ankstyvasis renesansas;
- brandusis renesansas;
- formos modeliavimas subtiliais šviesos ir šešėlių perėjimais;
- kiekvieną formą apibrėžiantis aiškus kontūras ir dėmesys detalėms;
- minkšti ir permatomi šešėliai;
- nykstantis kontūras ir atmosferos perteikimas;
- lanksti ir banguojanti linija;
- ryškus šviesos ir šešėlių kontrastas.

(6 taškai)

A

Sandras Botičelis. Madona su kūdikiu ir angelais

B

Leonardas da Vinčis. Šv. Ona su Marija ir kūdikiu

_____ _____

_____ _____

_____ _____

_____ _____

2. Palyginkite šiuos Pablo Pikaso nutapytus portretus (A, B). Atrinkite ir po reprodukcijomis parašykite po tris juos apibūdinančius teiginius:

- gyvas ir plastiškas potėpis;
- išskaidyti tūriai ir plokštumos;
- kubistinė tapyba;
- laisvas piešinys;
- nesudėtinga formų geometrija;
- postimpresionizmo dailės įtaka.

(5 taškai)

A

Pablas Pikasas. Autoportretas. 1896 m.

B

Pablas Pikasas. A. Volardo portretas. 1910 m.

_____ _____

_____ _____

_____ _____

3. Palyginkite šiuos dailės kūrinius. Atrinkite ir šalia iliustracijų (A, B) parašykite po du tinkamus teiginius:

- grafinis dizainas;
- judėjimo iliuziją perteikianti kompozicija;
- optinis menas;
- vizualinės komunikacijos ženklai.

(4 taškai)

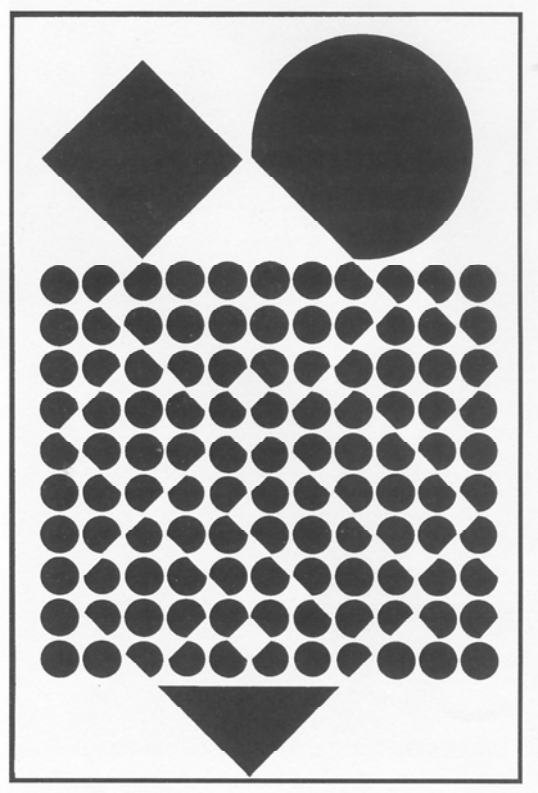

Viktoras Vazarelis. Kasiopėja

A _____

_____

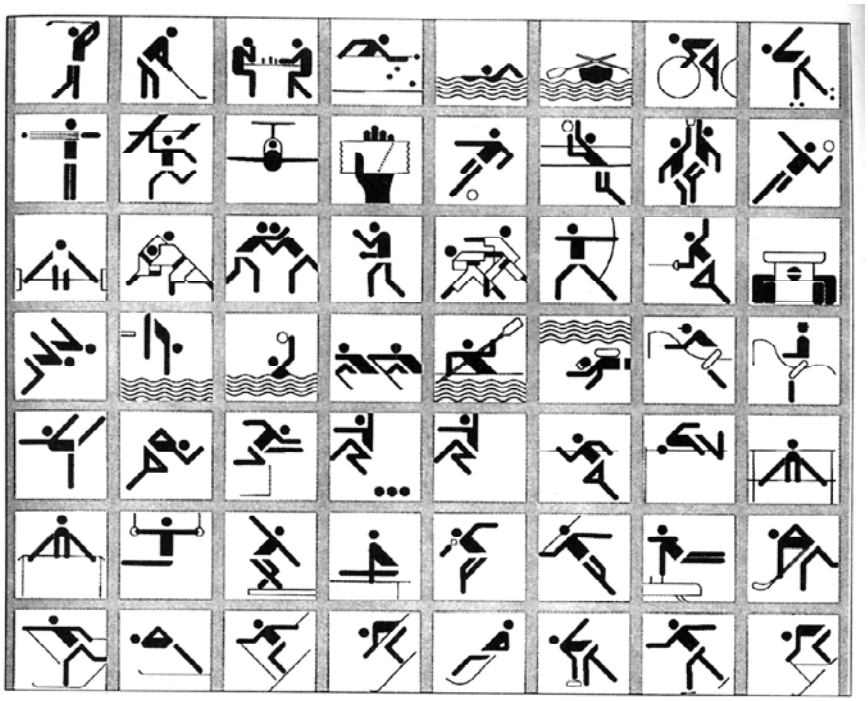

Otlas Aicheris. Piktogramos, suprojektuotos olimpinėms žaidynėms

B _____

_____

4. Įvardykite trimačių kūnų vaizdavimo plokštumoje būdą, kuriuo pasinaudojo dailininkas, tapydamas šį peizažą. Po iliustracija parašykite tinkamą atsakymą:

linijinė perspektyva, optinis spalvų maišymo būdas, plastinė anatomija.

(2 taškai)

Meindertas Hobema. Alėja Mindelharnyje. 1689 m.

---

5. Įvardykite XX a. II pusės avangardinės dailės kryptis bei judėjimus. Atlikite dvi užduotis.

I. Perskaitykite tekstus (A, B, C, D) ir vietoje taškelių įrašykite avangardinės dailės krypties ar judėjimo pavadinimą (abstraktusis ekspresionizmas, Fluxus, kinetinis menas, popartas).

(4 taškai)

A .....Dailininkų judėjimas atmeta viską, kas siejasi su meno profesionalumu, ir kuria įvairius hepeningus, naikinančius ribas tarp skirtingų meno šakų, konceptualius vaizdinius, muzikinius, literatūrinius pokštus.

B ..... Svarbiausia raiškos priemonė yra judėjimas. Kūriniai tarsi juda erdvėje ir laike. Kuriamos įvairios dinaminės kompozicijos.

C ..... Dailininkai įkvėpimo semiasi iš banalios komercinės produkcijos. Sureikšmina kasdieninius daiktus, iškelia juos virš įprastos aplinkos. Komponuoja koliažus, asambliažus, kuria skulptūras iš įvairių pigių medžiagų.

D ..... Dailininkai vertina tiesioginę spontanišką saviraišką. Norėdami išreikšti savo vidinę emocinę būseną, dailininkai nevaizduoja žinomų daiktų, sąmoningai nekomponuoja spalvinių dėmių ir formų. Jie propaguoja intuityvų spontanišką tapymo būdą, veržlų potėpį, gryną spalvą.

II. Išanalizuokite reprodukcijas ir po jomis parašykite atitinkamos avangardinės dailės krypties ar judėjimo pavadinimą.

(4 taškai)

A

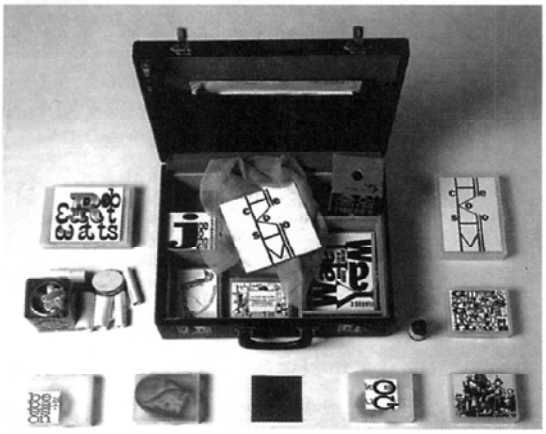

Jurgis Mačiūnas. „Fluxus“ reikmenys. 1964 m.

B

Robertas Raušenbergas. Monograma. 1955-1959 m.

C

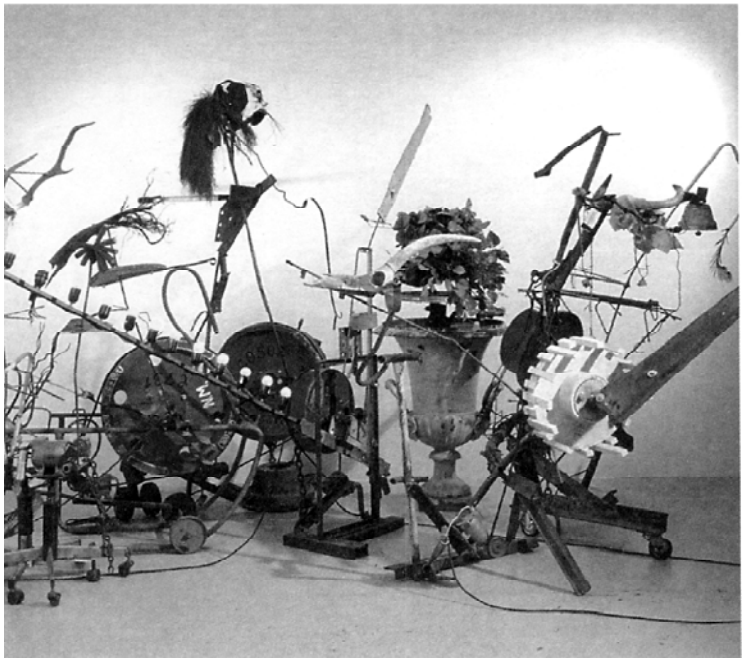

Žanas Tinkvelis. Eva Epli ir Kalė miestiečiai. 1989 m.

D

Džeksonas Polokas. Ketvirtasis numeris. 1950 m.

6. Išanalizavę pateiktas taikomosios dekoratyvinės dailės dirbinių, baldų ir dizaino pavyzdžių nuotraukas (A, B, C, D, E, F, G, H), po jomis parašykite teisingus atsakymus:

ampyras, barokas, modernas, senovės baltai, Senovės Egiptas, Senovės Graikija, XX a. grafinis dizainas, XX a. pramoninis dizainas.

(5 taškai)

A

Rašymo reikmenų rinkinys

_____

B

Žiedas su skarabėju

_____

C

Vaza

_____

D

Apyrankė

_____

E

Stovas

_____

F

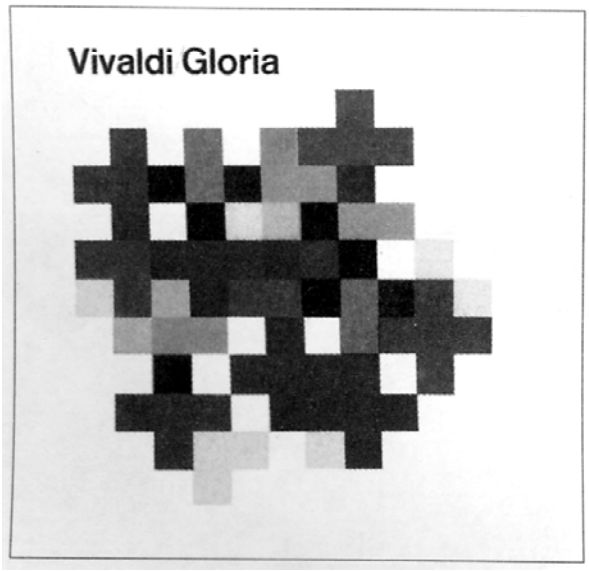

Plokštelės vokas

_____

G

Dviratis

_____

H

Krėslas

_____

7. Išanalizuokite architektūros kūrinių nuotraukas (A, B, C, D, E, F, G, H, I) ir apačioje parašykite meninio stiliaus ar senosios kultūros pavadinimą:

arabų menas, barokas, gotika, Mesopotamija, modernizmas, neogotika, romanika, Senovės Egiptas, Senovės Graikija.

(6 taškai)

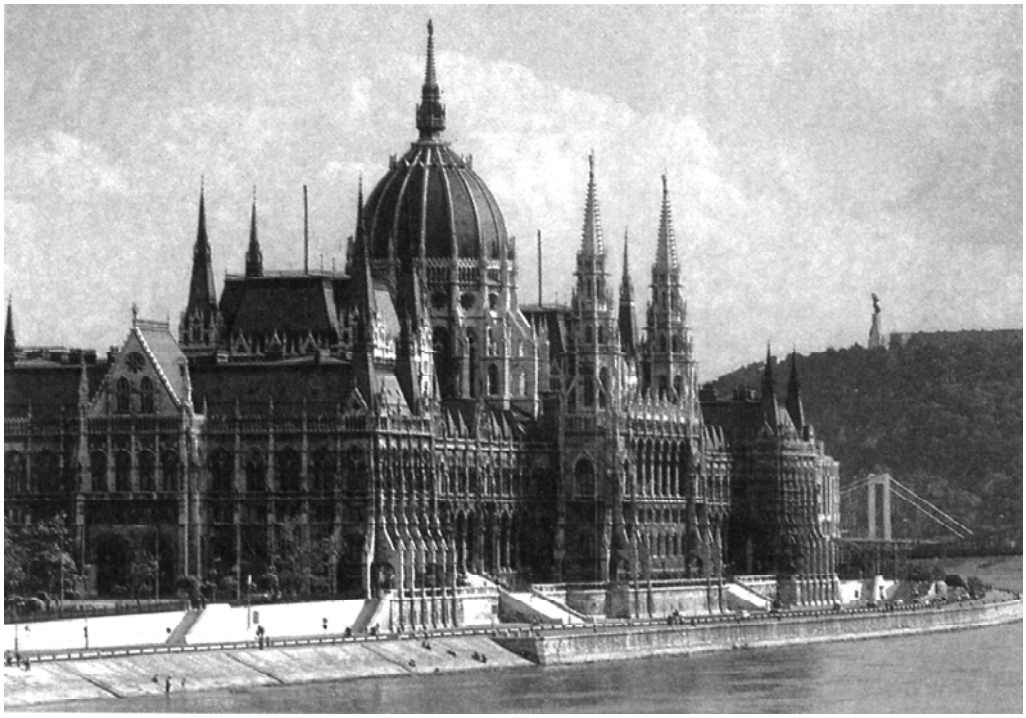

A

Imrė Šteindlis. Vengrijos parlamentas

_____

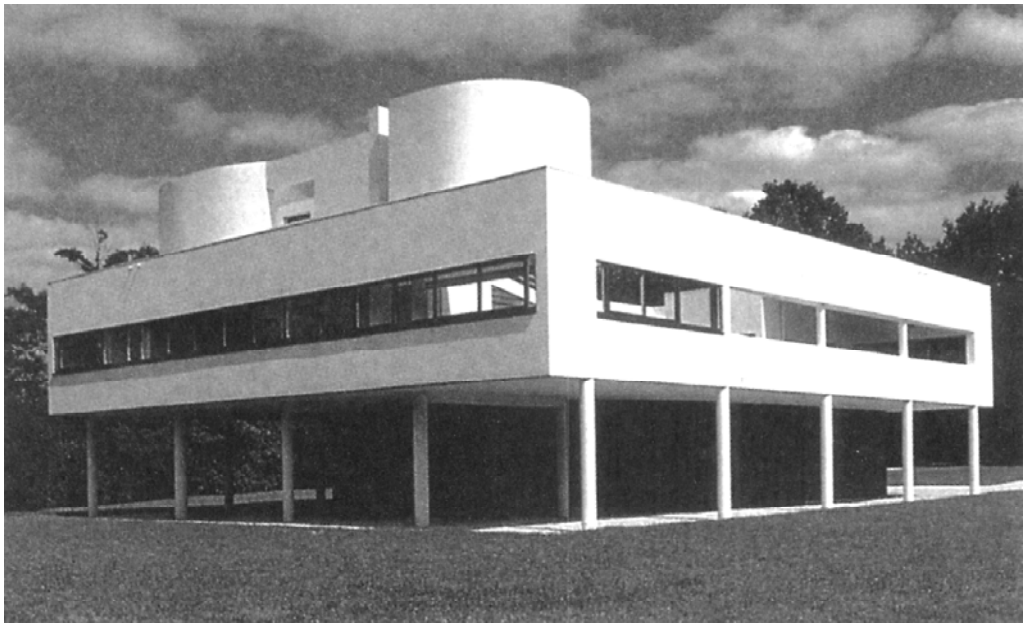

B

Le Korbiuzjė. Vila Savoja

_____

C

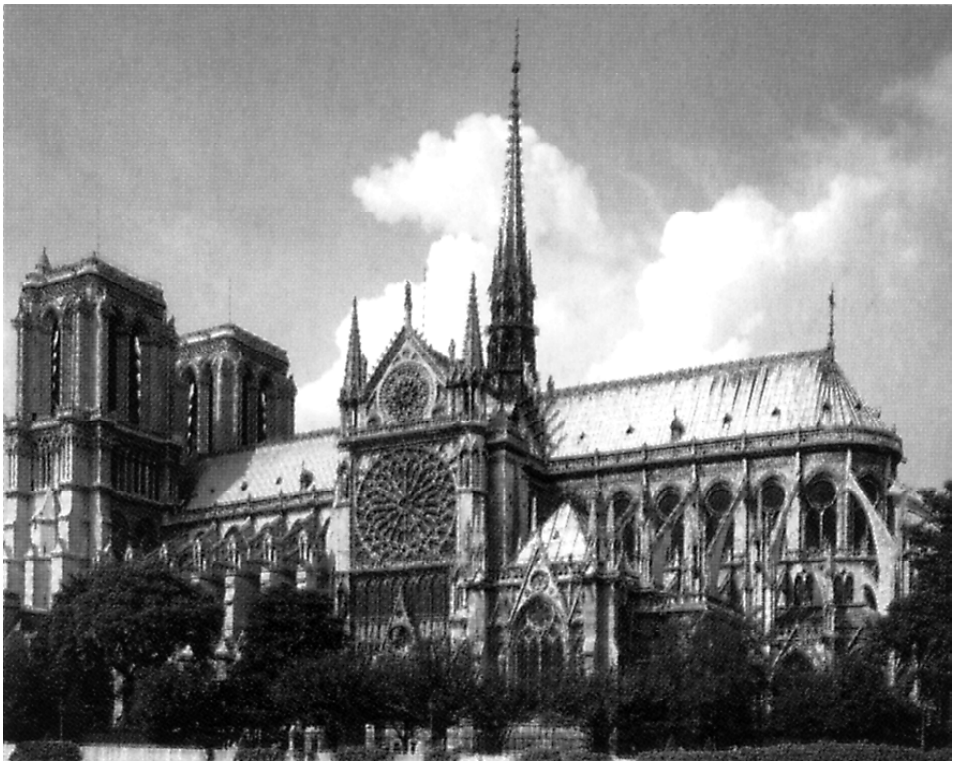

Paryžiaus Dievo Motinos katedra

D

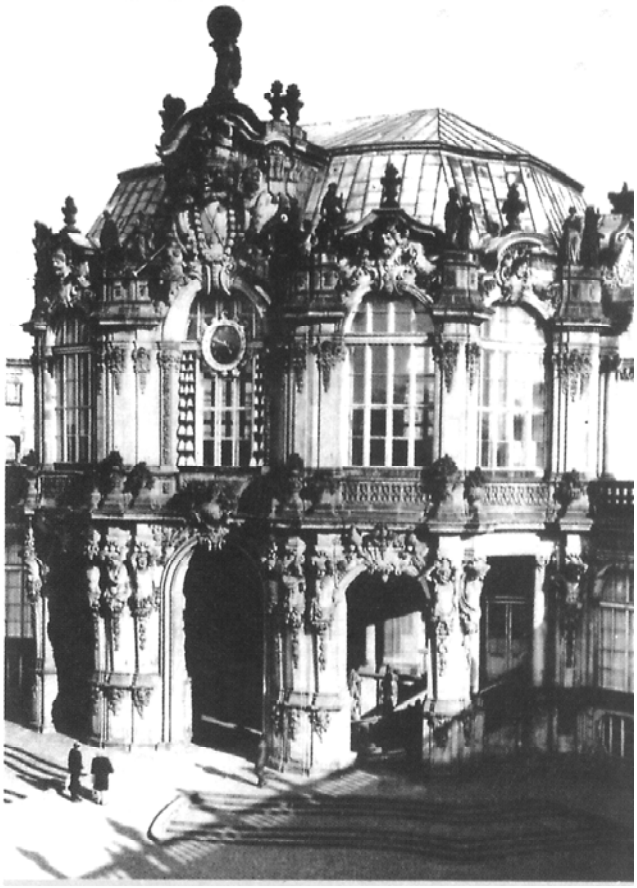

Cvingerio rūmai Drezdene

E

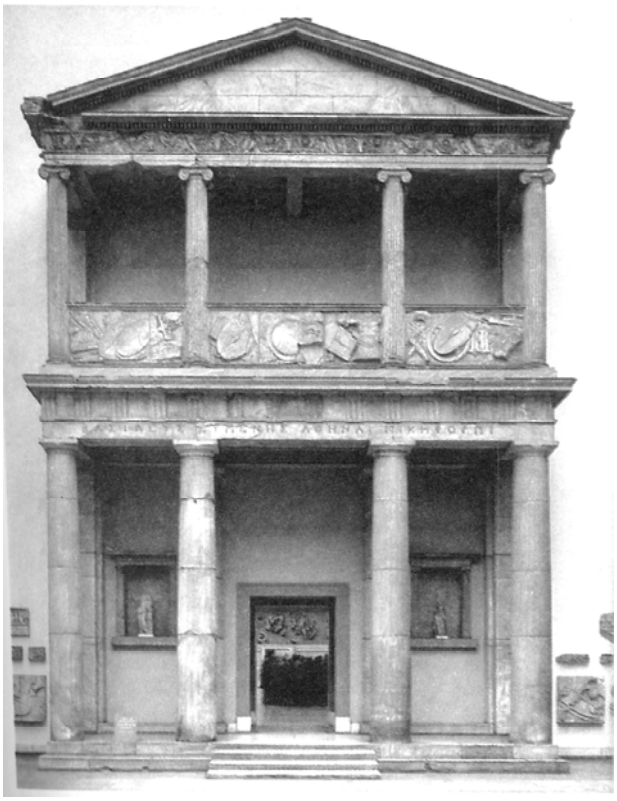

Įėjimas į Atėnės šventyklą

F

Zikuratas

G

Pilis-tvirtovė

H

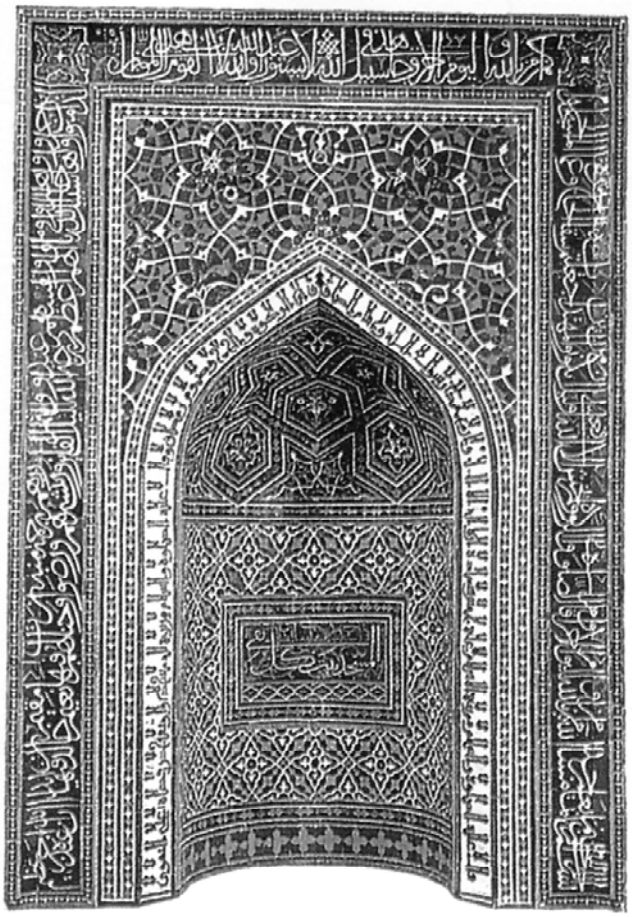

Medresės niša

I

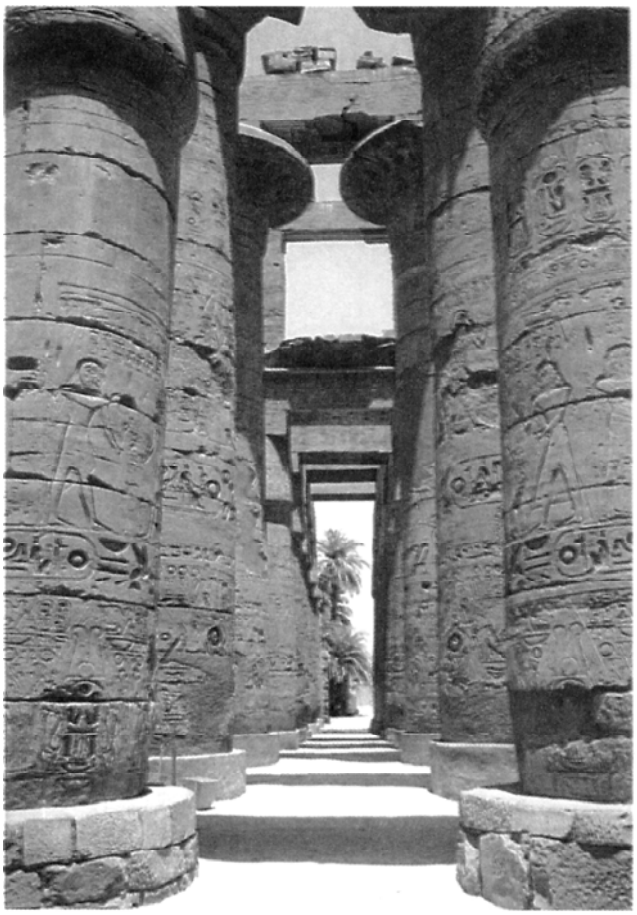

Amono Ra šventyklos kolonų salė

8. Įvardykite istorinį meninį stilių. Perskaitykite tekstus (A, B, C) ir apačioje parašykite tinkamą atsakymą:

barokas, gotika, klasicizmas, renesansas.

(4 taškai)

A Pagrindinė dailės tema – žmogus kaip visų daiktų matas, herojiška, nepriklausoma, visapusiškai išsilavinusi asmenybė. Architektūroje pastatų proporcijos derinamos su žmogaus figūros dydžiu. Skulptūra ar tapybos darbas, įkūnijantis žmogaus kaip Dievo kūrinio didingumą ir grožį, įgijo savarankiškumo.

_____

B Ramybės pirmenybė prieš judėjimą, paprastumo prieš sudėtingumą, formos prieš spalvą. Architektūra ir skulptūra kopijuoja ir kombinuoja antikinius elementus. Didvyriškos ir pakilios temos, kompozicijų aiškumas ir racionalumas, kontūrinis piešinys, oratoriška gestikuliacija.

_____

C Žmogus – tik nedidelė naujos pasaulio schemos dalis. Architektūroje – judrūs, pulsuojantys ovaliniai planai, fasaduose – iškilios ir įgaubtos kreivės, sienose – iliuzorinės freskos. Tapyba linkusi į didelius mąstelius, gyvybingas figūrines kompozicijas, sudėtingas pozas, banguojančias kreives, stiprią šviesą ir gilų šešėlį, realias paviršių tekstūras, energingą potėpį.

_____

D Architektūrai būdingi akmeniniai perdengimai, aukštos navos, strėlinės arkos. Dailėje išsivysto savita dailės rūšis, tiesiogiai naudojanti saulės šviesą - vitražas. Skulptūrų figūros monumentalios, ištęstos aukštyn, lyg augančios iš kolonų.

_____

LIETUVOS DAILĖ

1. Išnagrinėkite iliustracijose (A, B) pavaizduotų grafikos darbų linijų plastiką ir formų stilistiką. Atrinkite ir šalia reprodukcijų parašykite po keturis tinkamus atsakymus:

- apibendrintos formos;
- aiškus ritmas;
- dekoratyvios sugeometrintos plokštumos;
- preciziškai atvaizduota kiekviena detalė;
- plastiška ir lanksti linija;
- realistinis vaizdavimo būdas;
- stilizuotas piešinys;
- subtili tonų gradacija.

(5 taškai)

A

Birutė Stančikaitė. Prieš vėją. Iš ciklo „Mano krašto vakarai“. 1980 m. Litografija

_____

_____

_____

_____

B

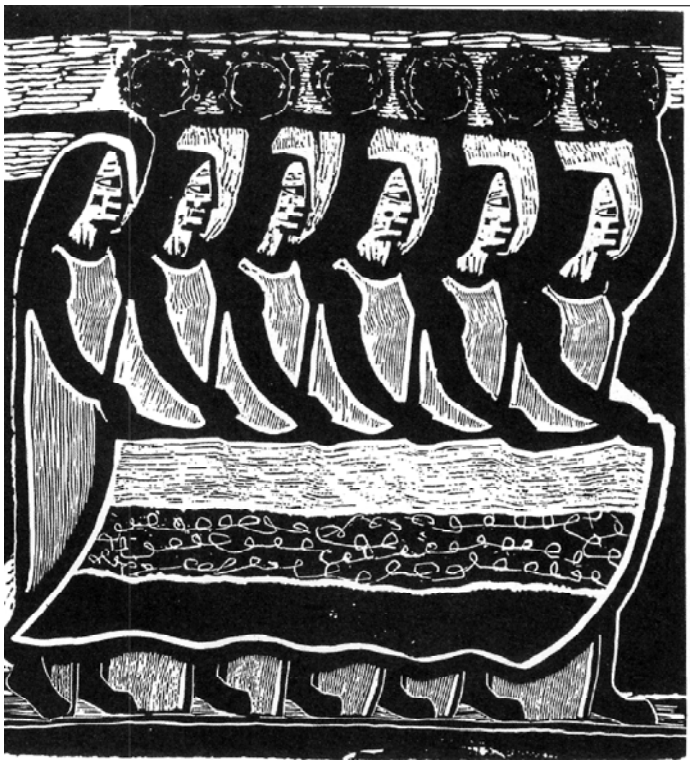

Viktoras Petravičius. Moterys su vainikais (pamergės). 1936 m. Linoraižinys

_____

_____

_____

_____

2. Apibūdinkite liaudies meno ir modernizmo dailės įtaką „Ars“ grupuotės dailininkų kūrinių meninei išraiškai. Įsižiūrėkite į Antano Samuolio kūrinio reprodukciją. Apveskite trijų tinkamų atsakymų raides.

(6 taškai)

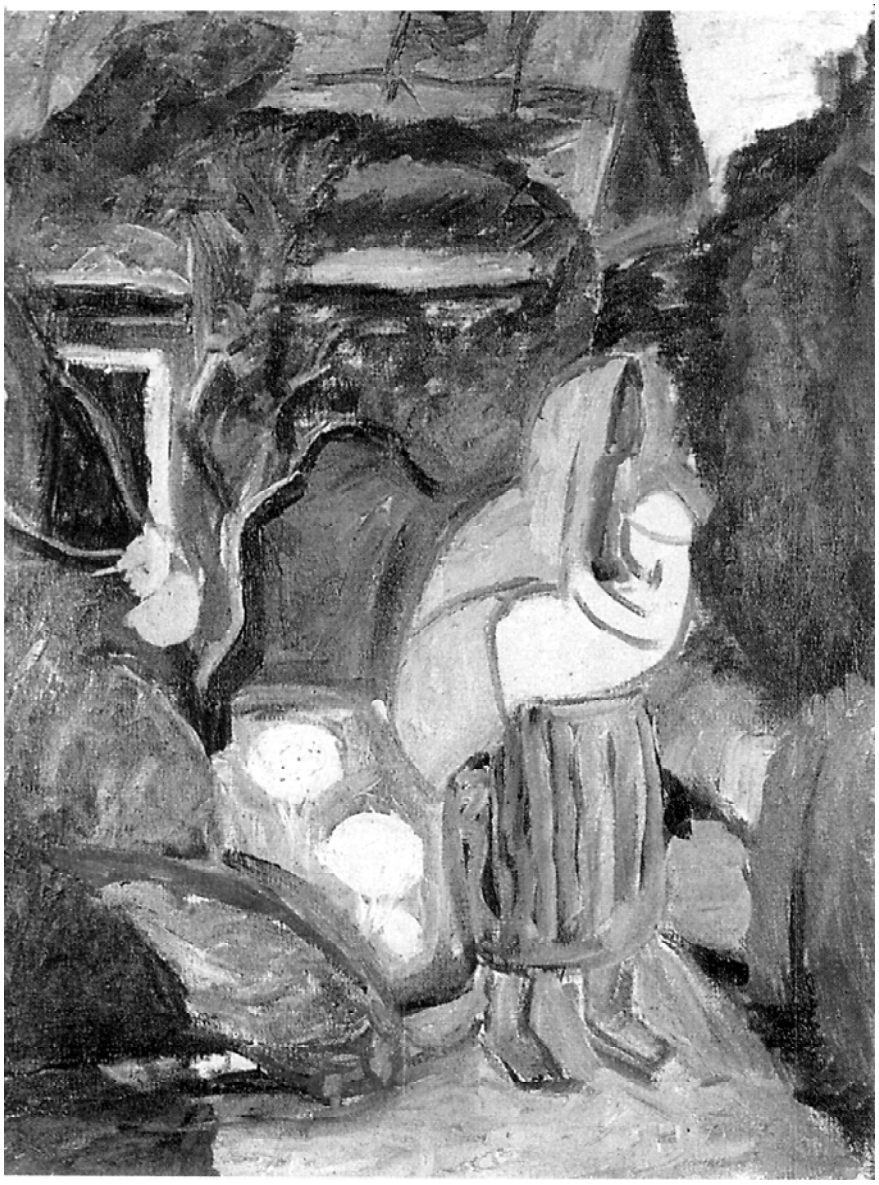

Antanas Samuolis. Moteris su vaiku

A Apibendrintas vaizdas.

B Dinamika ir optinė iliuzija.

C Energingi ir platūs potėpiai.

D Kruopštus piešinys, linijos preciziškumas.

E Linijinė perspektyva.

F Puošnus dekoratyvumas ir įmantrumas.

G Realistinio vaizdo perteikimas.

H Sąlyginis vaizdavimo būdas.

3. Įvardykite Pirmosios lietuvių dailės parodos Vilniuje (1907 m.) reikšmę. Apveskite 4 teisingų atsakymų raides.

(4 taškai)

A Atliko didelį visuomenės auklėjimo vaidmenį.

B Įsteigta lietuvių dailės draugija.

C Populiarino tautodailę.

D Propagavo klasicizmą, aukštino senovės graikų meno grožį.

E Siejama su Lietuvos profesionaliosios dailės pradžia.

F Subūrė menininkus bendram tikslui – kurti nacionalinę Lietuvos dailę.

G Sugriovė nuomonę, kad tik užsieniečiai (italai, prancūzai, olandai) yra gabūs meninei kūrybai.

4. Kodėl ši Juozo Zikaro skulptūra priskiriama realistinės kūrybos krypčiai? Išrinkite ir apačioje parašykite tris tinkamus teiginius:

- dėmesys detalėms;
- realaus vaizdo atsisakymas;
- stilizuotos detalės;
- šiurkšti deformacija;
- tikroviškas žmogaus figūros vaizdavimas;
- tiksliai perteiktos formos ir proporcijos.

(3 taškai)

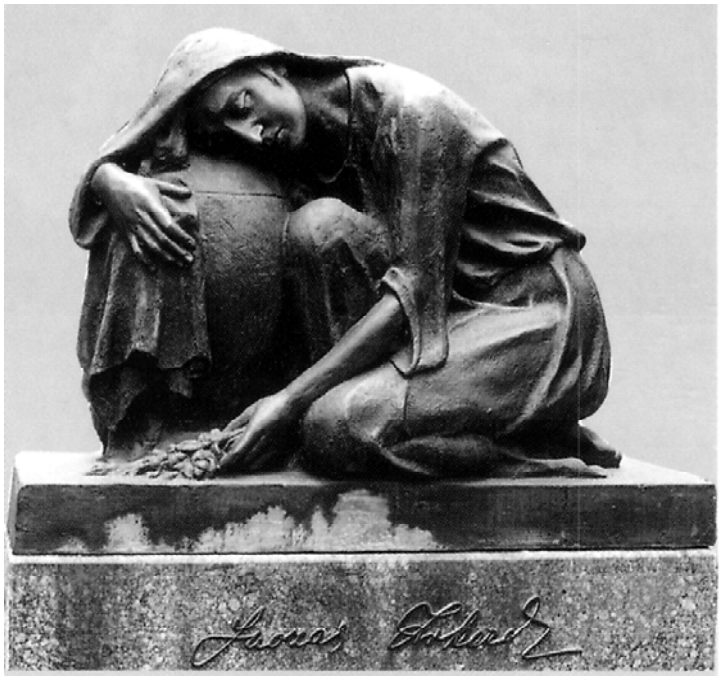

Juozas Zikaras. Sielvartas

_____

_____

_____

5. Kokios temos domino Lietuvos romantizmo menininkus? Atlikite 2 užduotis.

I. Atrinkite teiginius, įvardijančius romantizmo dailei būdingas temas. Apveskite penkių tinkamų teiginių raides.

(5 taškai)

A Buities temos.
B Didvyriškos kovos.
C Gimtojo krašto peizažas.
D Istoriniai tautos įvykiai.
E Istorinis peizažas.
F Kasdienio, nepagražinto liaudies gyvenimo scenos.
G Miesto vaizdai, nerūpestingas gyvenimas.
H Natiurmortas.
I Pamokomieji siužetai.
J Svajingos gamtos nuotaikos.
K Vargingiausių visuomenės atstovų – skurdžių ir elgetų portretai.

II. Kurį iš šių tapybos darbų (A, B, C, D, E) priskirtumėte romantizmo dailei? Apveskite teisingo atsakymo raidę.

(3 taškai)

A

Vladas Eidukevičius. Siuvėja

B

Silvestras Džiaukštas. Šūviai iš miško

C

Vincentas Dmachauskas. Kryžiuočiai puola Punios pilį

D

Kanutas Ruseckas. Besijuokiąs italas

E

Petras Kalpokas. Šveicarijos peizažas

6. Išanalizuokite šiuos M. K. Čiurlionio kūrinius (A, B). Šalia reprodukcijų parašykite po tris juos apibūdinančius teiginius:

- abstrakčiosios dailės užuomazgos;
- muzikos kūrinio komponavimo principų taikymas;
- peizažas;
- plastinis ir grafinis linijų ritmas;
- poetiškas gamtos vaizdas;
- turtinga ir įvairi žalių spalvų paletė.

(4 taškai)

A

Mikalojus Konstantinas Čiurlionis. Žvaigždžių sonata. Allegro. 1908 m.

B

Mikalojus Konstantinas Čiurlionis. Raigardas. Tripticho centrinė dalis. 1907 m.

TAUTODAILĖ

1. Išanalizuokite reprodukcijas ir priskirkite liaudies kūrinius vaizduojamajai ar taikomajai dailei. Po reprodukcijomis (A, B, C, D) pabraukite teisingą atsakymą.

(4 taškai)

A

1. Vaizduojamoji dailė.
2. Taikomoji dailė

B

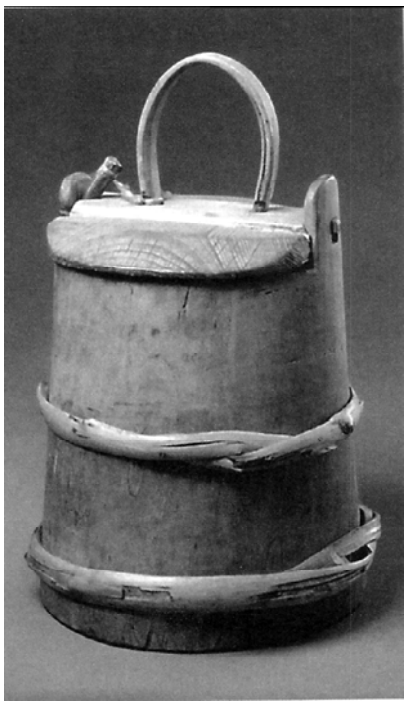

1. Vaizduojamoji dailė.
2. Taikomoji dailė

C

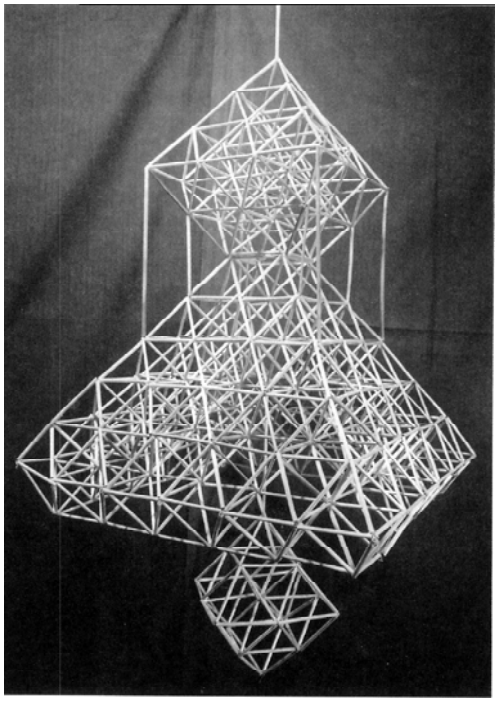

1. Vaizduojamoji dailė.
2. Taikomoji dailė

D

1. Vaizduojamoji dailė.
2. Taikomoji dailė

2. Išanalizuokite iliustraciją ir po ja parašykite 6 tinkamus teiginius:

- baroko dailės įtaka;
- klasicistinės dailės įtaka;
- lietuvių liaudies grafika;
- lietuvių liaudies skulptūra;
- medžio raižinys;
- ofortas;
- ornamento svarba;
- skulptūrinis reljefas;
- stilizuotas piešinys;
- šv. Kazimieras;
- šv. Jurgis.

(6 taškai)

_____ _____

_____ _____

_____ _____

3. Kurie stilizuoti geometriniai ir augaliniai motyvai vyrauja lietuvių liaudies raštuose? Apveskite penkių teisingų atsakymų raides.

(5 taškai)

A Arabeska.

B Eglutė.

C Kriauklė.

D Kryputė.

E Lelija.

F Meandra.

G Rokailė.

H Roželė.

I Žvaigždutė.

JUODRAŠTIS